

B. KOMPOZİSYON:

1. Sözlü:
 - a) Mülakat.
 - b) Münakaşa, münazara, meclis müzakeresi usulleri.
 - c) Sözlü inceleme, konferans.
2. Yazılı:
 - a) Paragraf teşkili.
 - b) Bir kitabı inceleme, fikir yazıları, edebî yazılar (yalnız kabiliyetli öğrenciler için.)

**IV. SINIF
FEN KOLU**

(Haftada 1 saat Okuma, 1 saat Kompozisyon)

A. OKUMA:

- Tanzimat sonrası edebiyatımız:
- a) Şinasi, Namık Kemal, Abdülhak Hâmid Tarhan ve Ahmet Vefik Paşa'dan örnekler.
 - b) Tefik Fikret ve Halit Ziya Uşaklıgil'den örnekler.
 - c) Ziya Gökalp, Fuad Köprülü, Mehmet Akif Ersoy, Ahmet Haşim, Yakup Kadri Karaosmanoğlu ve Falih Rıfkı Atay'dan örnekler.
 - d) Cumhuriyet devri şiir ve nesrinden seçilmiş örnekler.
 - e) Atatürk'ün nutuklarından seçilmiş parçalar.

B. KOMPOZİSYON:

1. Sözlü:
 - a) Mülakat.
 - b) Münakaşa, münazara, meclis müzakere usulleri.
 - c) Sözlü inceleme, konferans.
2. Yazılı:
 - a) Paragraf teşkili.

- b) Bir kitabı inceleme, fikir yazıları, edebî yazılar (yalnız kabiliyetli öğrenciler için.)

NOT:

- 1 — III. sınıfta incelenecek metinler, II ve IV. sınıfların müfredat çerçevesinde, öğretmenlerce tesbit edilecektir.
- 2 — Müfredatın uygulanmasında, 22 Kasım 1954 tarihli ve 826 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan açıklamalar esas olacaktır.

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar sayısı: 405.1-300 ÖZET:
Karar tarihi: 3/9/1955 Samsun merkezinde Türkçe-İngilizce öğretim yapmak üzere bir kolej açılması h.

Orta Öğretim Umum Müdürlüğünün 3/9/1955 tarihli ve 230. (56)-6744 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü; Samsun merkezinde Türkçe-İngilizce öğretim yapmak üzere bir kolej açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımızın kopyalarının Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş; Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunuldu.

Uygundur.

9/9/1955

Maarif Vekili

C. Yardımcı

**MAARİF MÜDÜRLÜKLERİNE
VE
MAARİF MEMURLUKLARINA**

1 — İLK ÖĞRETİM GAZETESİ'nin 21 inci cildinin abone kayıtlarına başlanmıştır. Bu cildin abone bedeli (4) liradır.

2 — Abone bedellerinin Maarif Memurlukları eliyle toplanıp mahalli posta veya banka vasıtasıyla [*] T. C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Müdürlüğündeki (3803) No. lu câri hesaba yatırılması ve açık adresli abone listelerinin Maarif Vekâleti Yayın Müdürlüğü; Dergi Bürosu Şefliği GAR - ANKARA adresine gönderilmesi.

3 — Listelerde abonelerin adları, okul adresleri ve bilhassa posta teşkilâtı bulunup bulunmadığının bildirilmesi.

4 — ABONE PARALARININ MUTLAKA YUKARIDA BİLDİRİLEN BANKAYA YOLLANMASINI, HİÇBİR SURETLE DAİRE ADRESİNE PARA GÖNDERİLMEMESİNİ.

5 — Bazı yerlerden yalnız paralar, bazı yerlerden ise sadece listeler yollanmakta; bu hal, abonelerin dergilerini alamamalarına ve dolayısıyla lüzumsuz yazışmalara sebebiyet vermektedir.

Abone kaydında yukarıda belirtilen hususlara dikkat buyurulması bilhassa rica olunur.

[*] T. C. Ziraat Bankası şubelerinden yollanacak paralardan yollama ücreti alınmaz.

MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C. MAARİF VEKÂLETİ TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR.
ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CİLT: 18

26 EYLÜL 1955

SAYI: 870

GENELGELER:

TALİM VE TERBİYE 12/9/1955
DAİRESİ ÖZET:
Sayı: 531/2449-22. 1955 yılı dönemleri
4079 Lise İmtihan soruları h.

1955 yılı yaz ve güz dönemleri Devlet Lise imtihanlarıyla Devlet Olgunluk imtihanlarının bir dersinden sorumlu olarak 1954-1955 yılında üniversite ve yüksek okullara devamlarına müsaade edilenlere mahsus olmak üzere 6 ve 7 Mayıs 1955 tarihlerinde açılan imtihanlar için Vekâletimizce hazırlanan Devlet Lise imtihan soruları aynen aşağıya çıkarılmıştır.

İlgilere tebliğini saygıyla rica ederim.
Maarif Vekili y.
O. F. Verimer

DEVLET LİSE İMTİHANI

1955 Yaz Dönemi

Türkçe - Kompozisyon Konusu

«Kendimize, ailemize ve milletimize karşı sorumluyuz.» Bu düşünceyi misallerle açıklayınız.

1955 Güz Dönemi

«Ömrümüz kısa değil; fakat biz bunun çoğunu kaybediyoruz. Eğer bütün ömür iyi kullanılacak olursa, hayat kâfi derecede uzundur ve en iyi işlerin başarılmasına elverişli kâfi ölçüde verilmektedir.»
(Seneca)

Bu düşünceyi açıklayınız.

1955 Yaz Dönemi

Edebiyat Kolu
Türk Dili ve Edebiyatı Soruları

Lirik şiir her mîllele sazla beraber doğar, kendini ilk defa mızrap ve telle ifade eder. İzzet Molla Keşan'a menfi gittiği zaman, İstanbul'dan bir şairin geldiğini işitir işitmez sazlarını kapıp karşısına gelen aşıkların hitabesi buna bürhandır; bu iptidai şair'er, İzzet Molla'ya:

İşittik ki siz şair-i şâhsız,
Maarif semavatına mâhsız,
Değil haddimiz gerçi çaldırma saz,
Gönül bir iki nâğme eyler niyaz...

derler, şiiri nâğmeden ayıramazlar.

Lirik şiir, tekâmül ede ede sazını bırakır, yalnız nâğme kesilir; Fuzulî'nin şiiri gibi.

Lirik şiir, en halis şairlerinin elinde gayet sadedir; ilimden, hünlerden âzadedir. Ne dimağa hitabeder, ne de zevka. Kalbinde o ateşten bir kıvılcım olmayan kari', Fuzulî divanını eline alsın, zanneder ki, Fuzulî'nin o kadar medholunan gazelleri bir düziye tekrar edilen aynı kelimelerden, aynı mazmunlardan ibarettir.

Bu nevi şiir, yegâne nevidir ki, fikirde, mazmunda, sanatta yeniliğe asla muhtaç olmaz.
(Yahya Kemal Beyatlı)

Soru 1 — a) Bu yazıyı kaç bölüme ayırabiliriz? Her bölümün ana fikri nedir? (Bu fikirler yazıda ifade edilmişse aynen alabilirsiniz.)

b) Şu mecazlı ifadeleri, yazıdaki yerlerine göre, açıklayınız veya düz ifadeye çeviriniz: Lirik şiir sazla beraber doğar, kendini mızrap ve telle ifade eder. — Maarif semavatına mâhsız. — Kalbinde o ateşten kıvılcım olmayan.

c) Şu kelimelerden dört tanesini (1) umumi kullandıklarına, (2) Parçadaki yerlerine göre açıklayınız: hitabe, ilim, sanat, dimağ, zevk, nevi.

d) Burada vasıfları belirtilen lirik şiir, size edebiyatımızdan hangi örneği hatırlatıyor? Sebepleriyle yazınız.

Soru 2 — a) Demin «Ferdâ senin» dedim, beni alkışladın; hayır, Bir şey senin değil, sana ferda veditir; Her şey veditir sana, ey genç, unutma ki Senden de bir hesap arar âti-i müsteki...
(Tefik Fikret)

parçası lirik sayılabilir mi? Niçin?

b) Bu parçada Fikret, nesiller arasında nasıl bir münasebet bulunmasını istemektedir? Açıklayınız.

Soru 3 — Edebiyatımızın mühim sınırlarından sevdiğiniz bir şairi kısa bir makale ile tanıyınız.

(İzzet Molla: XIX. yy. Divan şairlerinden, menfi: Sürgün, bürhan: Delil, kanıt, Maarif semavatına mâhsız: Bilgi göklerine aysınız, nâğme: Ezgi, melodi, âzade: Kurtuluş, kari': Okuyucu, ferda, âti: Yarın, gelecek, vedit: Emanet, müsteki: Şükâyetçi, şikâyet edici.)

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 40,
Soru 2 — 30,
Soru 3 — 30.

NOT:

Kâğıdın yukarıdaki not hanesine, ce-

vaplara verilen notların toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

1955 Güz Dönemi

Tulûat kumpanyalarının repertuvarlarını pek hor görmemelidir. Aralarında âdetâ dünya şaheserleri vardır. Gülmeyin, ezbere söylemiyorum: «Arabın hiddeti», Shakespeare'in Othello'sudur. «Amerika vahşileri», Chateaubriand'ın A'ala'sından başka bir şey değildir. «Sersem kocanın kurnaz karısı», Molière'in Georges Dandin'idir. Tulûat piyaselerinden hangisinin altı eşelense, bir Batı piyesinin temellerine varılacağını kuvvetle tahmin ederim.

Birçok kimseler, bunları tulûat aktörlerinin kendi uydurmaları zannederler. Yapısında gizli bir teknik, insan ruhunu bilinmez bir tarafından kavrayan esrarlı bir tesir oluşturan bir eserin, otuz kırk sene, çocuğu, genci, ihtiyarıyla, âlim ve cahiliyle bütün bir cemiyete kendini dinletmesi, zorla kabul ettirmesi akla sığacak şey midir? Memleketin bellibaşlı kalemlerinden çıkmış, birçok dekor, ışık vesaire hileleriyle al'ânıp pullanmış eserler Darülbeydi sahnesinde bir hafta güçbelâ dayanırken, bunların, basit görünüşlü bir dikilitaş gibi, senelerce dayanmalarında elbette bir hikmet vardır.

Ama: «Tulûatçı dedimiz bu insanların elinde bu şaheserlerin çarpık bir iskeletinden, sanatsız bir karikatüründen başka neyi kalmış?» diyeceksiniz. Bu noktada ben de sizin'e beraberim. Fakat ne yapalım, bu şartlar içinde ellerinden bu kadarı gelmiş, bu kadarını yapmışlar. Ne ektiler ki, ne biçmeyi ümidedelim...

Maksadım şu ki, onlar, gittikleri yere karınca karınca neşe ve hareket götürdükleri gibi, pek az tutan kazançlarından, Devlete vergilerini de veriyorlar. Neşe ve hareketin halk için ne kadar lüzum bir şey olduğunu, durgun ve renksiz bir hayatın kasabaları nasıl öldürdüğünü, zekâ'arı nasıl körettiğini artık biliyoruz. Asırlarca memleketin bütün mesuliyetleri gibi, sanat mesuliyetini de omuzlarında taşımış olan İstanbul'un, Anadolu kasabalarına gönderebilirdiği hem en tek ses, bu beğenmediğimiz tulûat kumpanyaları olmuştur.

(Reşat Nuri Güntekin'den)

Soru 1 — a) Her paragrafın ana fikrini bir cümle ile belirtiniz. Ayrıca, yazının bütününden çıkan ne'iceyi de bir cümle ile ifade etmeye çalışınız.

b) Şu cümlelerde ve cümle parçalarında geçen altı çizgili sözleri açıklayınız:

Tulûat piyeslerinden hangisinin altı eşe-

BU DERGİDEKİ KANUNLAR KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 6/10/1955 tarihinde basılmıştır.)

ANKARA — MAARİF BASIMEVİ

lense, bir Batı piyesinin temellerine varılacağı kuvvetle tahmin ederim. Yapısında gizli bir teknik, insan ruhunu bilinmez bir taraftan kavrayan esrarlı bir tesir olmanın bir eserin, otuz, kırk sene bir cemiyete kendini dinletmesi akla şüpheli şey midir?

Birçok dekor, ışık vesaire hileleriyle allanıp pullanmış eserler...

Bu insanların elinde bu şaheserlerin çarpık bir iskeletinden, sanatsız bir karikatüründen başka ne kalmış?

Durgun ve renksiz bir hayat...

c) Yazıda verilen bilgilere dayanarak, bildiğimiz tiyatro eserleriyle tuluat piyesleri arasındaki farkları gösteriniz.

d) Bu yazının, konuşma dilimize çok yakın bir ifade ile yazılmış olduğunu, misallerle belirtiniz.

Soru 2 — Mehmet Emin Yurdakul'un «Anadol» (1914) şiirinden alınan:

*Hani senin bahçıvarlık hukukun?
Hani senin yeni ruhtu çocuğun,
Sevgin, neçen, çalgın, türkün, oyunun?...*

Şiirleriyle yukarıdaki yazıyı (1936) muhteva bakımından mukayese ediniz.

Soru 3 — «İstanbul, asırlarca memleketin bütün mesuliyetleri gibi, sanat mesuliyetlerini de omuzlarında taşımıştır» düşüncesini, misaller vererek açıklayınız.

Soru 4 — Halkımızı yetiştirmede tiyatrodan faydalanabilir miyiz? Bu konuda düşüncelerinizi yazınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 40,
Soru 2 — 15,
Soru 3 — 15,
Soru 4 — 30.

N O T:

Kâğıda konacak not, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilir.

1955 Yaz Dönemi

Edebiyat Kolu

Felsefe Soruları

SOSYOLOJİ:

Soru 1 — Ahlak olaylarının sosyal bir karakteri olup olmadığını, bir iki misal vermek suretiyle açıklayınız ve ahlak olaylarıyla hukuk olayları arasındaki farkı gösteriniz.

Soru 2 — Kredi nedir? Kredinin modern ekonomideki rolünü ve bankaların yaptığı işleri anlatınız. Türkiye'deki bellibaşlı bankaları sayınız.

MANTIK:

Soru 3 — «İnsan, düşünen bir hayvandır» önermesindeki *insan* ve *hayvan* terim-

lerinin tazammun ve şümulünü (işlem ve kapsamını) mukayese ediniz.

Soru 4 — Endüksiyon nedir? J. S. Mill'in dört endüksiyon kuralını birer misalle açıklayınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 3,
Soru 2 — 3,
Soru 3 — 2,
Soru 4 — 2.

1955 Güz Dönemi

Edebiyat Kolu

Felsefe Soruları

SOSYOLOJİ:

Soru 1 — İlkel cemiyetlerdeki din hayatı ile ilerlemiş cemiyetlerdeki din hayatını ana çizgileriyle mukayese ediniz.

Soru 2 — Cumhuriyetin ilânından sonra Türk kadınının sosyal durumundaki gelişmeyi misallerle açıklayınız.

MANTIK:

Soru 3 — Tabiat ilimlerine ait iki kanun yazınız ve bu kanunların nasıl elde edildiğini anlatınız.

Soru 4 — Analogiyi tarif ediniz.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 4,
Soru 2 — 3,
Soru 3 — 2,
Soru 4 — 1.

1955 Yaz Dönemi

Fen Kolu

Felsefe Soruları

SOSYOLOJİ:

Soru 1 — Klân ailesindeki kadının sosyal durumu ile modern ailedeki kadının sosyal durumunu karşılaştırınız.

Soru 2 — Kooperatifin ekonomik rolünü ve çeşitlerini anlatınız.

MANTIK:

Soru 3 — Kıyası tarif ediniz ve *cişim*, *ağırlık*, *hava* terimlerini içine alan bir kıyas yapınız. Bu kıyasta büyük ve küçük önermelerle neticeyi ve büyük, orta ve küçük terimleri gösteriniz.

Soru 4 — Matematikte postülatların görüldüğü işi anlatınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — Üç,
Soru 2 — İki,
Soru 3 — Üç,
Soru 4 — İki.

1955 Güz Dönemi

Fen Kolu

Felsefe Soruları

SOSYOLOJİ:

Soru 1 — Mülkiyet fikri nasıl doğmuş ve nasıl bir tekâmül geçirmiştir?

Soru 2 — Sosyal hayatta güzel sanatlar nasıl bir yer tutmaktadır? Güzel sanatlar ilkel cemiyetlerden itibaren nasıl bir tekâmül geçirmiştir?

MANTIK:

Soru 3 — Müşahede ve tecrübenin esaslarını anlatınız ve günlük hayattan alacağınız bir olaya tatbik ediniz.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — Üç,
Soru 2 — Dört,
Soru 3 — Üç.

1955 Yaz Dönemi

Fen ve Edebiyat Kolları

Tarih Soruları

Soru 1 — On sekizinci yüzyılda Avusturya ve Rusya Devletlerinin Osmanlı İmparatorluğuna karşı güttükleri siyaseti ve bu siyasetin, yüzyılın birinci yarısından sonra, sebebolduğu vakaları (1736, 1768, 1787 Harbleri ve sonuçları) ana hatlarıyla anlatınız.

Soru 2 — Üçüncü Selim ve İkinci Mahmut zamanlarında yapılan ıslahat hareketleri hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 3 — Rönesansın sebeplerini ve niçin İtalya'da başladığını yazınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — Dört,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Üç.

BÜTÜN SON SINIFLAR İÇİN

1955 Güz Dönemi

Tarih Soruları [*]

Soru 1 — On sekizinci yüzyıl başında (1700 - 1718):

a) Osmanlı - Rus,
b) Osmanlı - İsveç,
c) Osmanlı - Venedik,

[*] Güz dönemi tarih soruları hakkında Valiliklere çekilen 6 Eylül 1955 tarih ve 2364 sayılı telgraf sureti:

Devlet Lise imtihanlarına ait tarih soruları ve baremleri üçüncü sınıflar için müteberdir. Dördüncü sınıflar için yalnız birinci ve üçüncü sorular dikkate alınacaktır. Bu sınıflar için birinci sorunun baremi altı, üçüncü sorunun baremi dört olacaktır.

Talim ve Terbiyenin 2364 sayısıyla.

d) Osmanlı - Avusturya münasebetlerini ana çizgileriyle açıklayınız.

Soru 2 — 1856 Paris Antlaşması ile sona eren Kırım Harbinin sebeplerini, harbin kimler arasında ve ne suretle cereyan ettiğini, Paris Antlaşması hükümlerini, ve bu antlaşmanın Osmanlı tarihi bakımından önemini anlatınız.

Soru 3 — On altıncı yüzyılda Osmanlı Türklerinin, güzel sanatlar alanında kaydedtikleri gelişmeyi, örnekler vererek, yazınız.

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — Dört,
Soru 2 — Dört,
Soru 3 — İki.

1955 Yaz Dönemi

Edebiyat Kolu

Matematik Soruları

Soru 1 — $3x + 4y = 20$ doğrusuna A (4, 2) noktasında teğet olan ve B(11, 9) noktasından geçen dairenin denklemini ve ayrıca B noktasından bu daireye çizilen teğetin denklemini yazınız.

$$3x - 2 = \sqrt{4x^2 - x - 2}$$

Soru 2 — $x^2 - 3x + 2$ ifadesinin $x = 1$ için limit değerini hesaplayınız.

$$\text{Soru 3 — } y = \frac{x^2 - 4x + 4}{x^2 - 1} \text{ fonksiyonunun değişimini inceliyerek grafiğini çiziniz.}$$

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — Dört,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Üç.

1955 Güz Dönemi

Edebiyat Kolu

Matematik Soruları

Soru 1 — Köşeleri A(-1, 12), B(3, 2), C(9, 8) olan ikizkenar üçgeni çiziniz:

a) B ve C köşelerinden çizilen kenarortayların boylarının eşit olduğunu;

b) Bu üçgenin BC tabanı üzerinde alınan apsisi 4 olan M noktasının AB ve AC kenarlarından olan uzaklıkları toplamının B köşesinin AC kenarından olan uzaklığına eşit olduğunu gösteriniz.

$$\text{Soru 2 — } y = \frac{x^2 + 1}{x\sqrt{2x^2 - 3}} \text{ fonksiyonunun türevini alınız ve neticeyi sadeleştiriniz.}$$

$$\text{Soru 3 — } y = \frac{4x^2 + 4x - 3}{x^2 - 4x + 3} \text{ fonksiyonunun grafiğini çiziniz.}$$

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — Dört,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Üç.

1955 Yaz Dönemi

Fen Kolu

Matematik Soruları

$$\text{Soru 1 — } y = \frac{x^2 - ax - 5}{x - 7} \text{ fonksiyonunun veriliyor:}$$

a) Bu fonksiyonun gösterdiği eğrinin, apsisi $x = -1$ olan noktasındaki teğetin $y = -x$ doğrusuna paralel olması için a ne olmalıdır? a yerine, bulunan değeri koyarak elde olunan fonksiyonun grafiğini çiziniz.

b) x eksenine paralel $y = k$ doğrusunun, k'nın muhtelif değerler alması halinde, yukarıki eğriyi kesmesi şartını ve kesim noktalarının apsilerinin nişaretlerini açıklayınız.

c) x eksenine paralel olan bir D doğrusu, $x = 7$ doğrusunu A, ve yukarıki eğriyi M, N noktalarında kestiğine göre, AM, AN çarpımının değerinin, D doğrusunun x eksenine paralel kalarak yer değiştirmesi halinde sabit kaldığını gösteriniz.

Soru 2 — $y = \sin^2 x - \sin x$ fonksiyonunun grafiğini çiziniz. Bu eğrinin x ekseninin üst tarafındaki parçasıyla x eksenindeki alanı hesaplayınız.

Soru 3 — Bir elipsin herhangi bir M noktasındaki teğetinin, küçük eksenin köşeleri olan B ve B' noktalarından çizilen teğetleri kestiği noktalar, sırasıyla D, D' ile gösteriliyor:

$\overline{B'D} \cdot \overline{D'B'} = a^2$ olduğunu geometrik olarak ispat ediniz.

$$\text{Soru 4 — } \frac{x^2}{100} + \frac{y^2}{25} = 1 \text{ elipsinin üzerinde alınan M(8,3) noktasından geçen OM köşegeniyle bu köşegenin eşleniği olan ON köşegeni çiziliyor. M noktasından, ON köşegenine indirilen dikmenin bu köşegeni kestiği nokta E, elipsin odaklar eksenini kestiği nokta H ile gösterildiğine göre, ME \cdot MH = 25 olduğunu gösteriniz.}$$

Soru 5 — Bir ABC üçgeninde: $\cos A \cos B + \cos B \cos C + \cos C \cos A = \frac{ab}{ac} + \frac{bc}{ab} + \frac{ca}{bc} = 1$ olduğunu gösteriniz.

$$\text{Soru 6 — Bir ABC üçgeninde: } \cos A \cos B + \cos B \cos C + \cos C \cos A = \frac{ab}{ac} + \frac{bc}{ab} + \frac{ca}{bc} = 1 \text{ olduğunu gösteriniz.}$$

bağıntısını sağlayınız. (R, üçgenin dışına çizilen çemberin yarıçapıdır.)

Sorulara verilecek notlar:

Soru 1 — 30,
Soru 2 — 15,
Soru 3 — 25,
Soru 4 — 15,
Soru 5 — 15.

N O T:

Kâğıdın yukarıdaki not hanesine, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

1955 Güz Dönemi

Fen Kolu

Matematik Soruları

Soru 1 — $y = x^3 + a x^2 + b x + c$ fonksiyonu veriliyor:

a) a, b, c yi o suretle tayin ediniz ki, $x = -1$ için $y = 0$ olsun ve bu ifadenin $x^2 - 5x + 4$ ile bölünmesinden çıkan kalan $45x - 35$ olsun. a = b = 4, c = -1 konularak elde olunan fonksiyonun grafiğini çiziniz.

b) Fonksiyonun gösterdiği eğrinin apsisi -1 olan B noktasından geçen ve eğimi «m» olan doğru ile eğrinin, B noktasından başka diğer kesim noktalarının apsilerini veren denklemini yazınız. «m» nin muhtelif değerler alması halinde, bu kesim noktalarının sayısını, cebirsel olarak, münakaşa ediniz.

$$\text{Soru 2 — Denklemler } \frac{x^2}{100} + \frac{y^2}{25} = 1$$

olan elipsin, koordinat eksenlerinin ayırdığı I ci bölgede bulunan, dörtte bir parçasıyla $y = -x$ doğrusu çiziliyor. x eksenini elips

eğrisi ve verilen doğru arasında kalan kapalı parçanın x eksenini etrafında dönmesinde meydana gelen hacmi hesaplayınız.

Soru 3 — Odakları F, F' olan elipsin bir M noktasındaki teğeti, F odağına ait D doğrultman doğrusunu T noktasında kesiyor. Bu teğet üzerinde alınan bir P noktasından FT ye bir PK dikmesi ve D doğrultmanına bir PH dikmesi çiziliyor:

$$\frac{PK}{PH} = \frac{c}{a} \text{ olduğunu;}$$

b) P noktasından bu elipse ikinci bir teğet çiziliyor. Bu teğetin de aynı doğrultmanı kestiği nokta T' ile gösteriliyor. PF nin TFT' açısının açılı ortaylarından biri olduğunu ispat ediniz. (1. sıktaki özellikten faydalanılabilir.)

Soru 4 — $y^2 = 16x$ parabolünün bir M(9, 12) noktasındaki teğetin, doğrultmanı kestiği nokta T ve odaktan x eksenine çizilen dikmeyi kestiği nokta da K olduğunu göre:

a) FT = FK olduğunu;

b) M noktasından x eksenine çizilen pa-

râlelin, doğrultmanı ve odaktan MT teğetine çizilen paraleli kestiği noktalar, sırasıyla L ve R ile gösterildiğine göre, M noktasının L ve R den eşit uzaklıkta olduğunu gösteriniz.

Soru 5 — Bir üçgenin açıları arasında, $\sin B + \sin C$ $\sin A = \frac{\cos B + \cos C}{\cos B + \cos C}$ bağıntısı olduğuna göre, A açısının dikaçtı olduğunu gösteriniz.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 25,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — 25,
Soru 4 — 15,
Soru 5 — 15.

N O T:

İmtihan kâğıdına konacak not, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilir.

1955 Yaz Dönemi

Edebiyat Kolu

Tabiiye Soruları

Soru 1 — Tek hücreli hayvanlardan sporulalarda (plasmodium) üremeyi, çizerek anlatın.

Soru 2 — Omurgalı hayvanlarda merkezi sinir sisteminin gelişmesini genel olarak anlatınız. (Sınıflara ait özelliklerden ayrı ayrı bahsedilmeyecektir.)

Soru 3 — Çok hücreli canlıların meydana gelişinde embriyonun gelişmesini anlatınız.

Soru 4 — Derisi dikenlilerden, istediğiniz bir örnek üzerinde, ambulakral sistemi (su boruları sistemini) anlatınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — İki,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Üç,
Soru 4 — İki.

GEÇEN YILLARDAN KALANLAR

1955 Güz Dönemi

Edebiyat Kolu

Tabiiye Soruları

Soru 1 — Amfiyoksüslerde kan dolaşımını çizerek anlatınız.

Soru 2 — Sölenlerde sinir sistemini çizerek anlatınız.

Soru 3 — Böceklerde sindirim sistemini çizerek anlatın.

Soru 4 — Kuşlarda solunum ve solunum sistemi hakkında bildiklerinizi çizerek anlatın.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — İki,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — Üç.

İNTİKAL

1955 Yaz Dönemi

Fen Kolu

Tabiiye Soruları

Soru 1 — Yeraltı sularının kimyasal işleyişini anlatınız.

Soru 2 — Dağ oluşunda kaç faz vardır? Çizerek anlatınız.

Soru 3 — Omurgasız hayvanlardan yumuşakçalar şubesinde sinir sistemini, çizerek anlatınız.

Soru 4 — Omurgalı hayvanlardan sürgenler sınıfında kan dolaşımını, çizerek anlatınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — İki,
Soru 3 — Üç,
Soru 4 — İki.

GEÇEN YILLARDAN KALANLAR

1955 Güz Dönemi

Fen Kolu

Tabiiye Soruları

Soru 1 — Yeryüzünde akarsuların meydana getirdiği kimyasal aşınımı anlatın.

Soru 2 — Yer kabuğunun aşınımında nehirlerin yukarı yataklarının rolünü anlatın.

Soru 3 — Uygun ve aykırı tabakalaşma çeşitlerini anlatın.

Soru 4 — İlk insanın teşekkülü hakkında bildiklerinizi anlatın.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — İki,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — Üç.

DÖRT YILLIK REJİME GÖRE

1955 Yaz Dönemi

Fen Kolu

Tabiiye Soruları

Soru 1 — Canlılardan, hayvanların yeryüzündeki jeolojik işleyişlerini anlatınız.

Soru 2 — Volkanların sıvı (lâv) ve katı mahsulleri hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 3 — Püskürük kütlelerin oransal yaşlarının nasıl tayin edildiğini anlatınız.

Soru 4 — Paleozoik (Birinci zaman) ka-

rakteristik hayvanları hangileridir? Bildiklerinizi yazınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — İki.

İNTİKAL

1955 Güz Dönemi

Fen Kolu

Tabiiye Soruları

Soru 1 — Yeryüzünde akarsuların meydana getirdiği kimyasal aşınımı anlatınız.

Soru 2 — Uygun ve aykırı tabakalaşma çeşitlerini anlatın.

Soru 3 — Böceklerde sindirim sistemini çizerek anlatın.

Soru 4 — Kuşlarda solunum ve solunum sistemi hakkında bildiklerinizi çizerek anlatın.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — İki,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — Üç.

DÖRT YILLIK REJİME GÖRE

1955 Yaz Dönemi

Fen Kolu

Fizik Soruları

Soru 1 — Serbest düşme hareketi nasıl bir harekettir? İslî cam deneyini anlatınız.

Soru 2 — Işık nedir? Işığa girişimi bir deneyle anlatınız.

Soru 3 — Ankara'da bir yarım salınımı 1 saniye olan bir basit sarkaç, kutupta bir günde (24 saatte) kaç yarım salınım fazla yapar? (Ankara'da $g = 980 \text{ cm/sn}^2$; kutupta $g = 983 \text{ cm/sn}^2$.)

Soru 4 — Hafif bir makara üzerinde geçen ağırlıksız bir ipliğin uçlarına bağlı (Atwood düşme aleti) eşit kütlelerden her biri $M = 100 \text{ gr}$ dir. Kütlelerden biri üzerine $m = 10 \text{ gr}$ kütle ilâve ediliyor:

- a) Hareketin ivmesini;
b) 4 saniyede alınan yolu $g = 980 \text{ cm/sn}^2$.

Soru 5 — Yüksekliği $h = 90 \text{ m}$ olan bir kuleni tepesinden, bir mermi, $V_0 = 200 \text{ m/sn}$ ilk hızla yatay olarak atılıyor. Mermi'nin yere düştüğü noktanın kuleye olan uzaklığını bulunuz. (Havanın direnci yok farz edilecektir. $g = 9,8 \text{ m/sn}^2$.)

(Problemlerin çözümüne esas olan bilgiler ve şekiller çözümlerle birlikte verilmelidir.)

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 15,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — 25,
Soru 4 — a) 10,
b) 10,
Soru 5 — 20.

N O T:

Kâğıdın yukarıdaki not hanesine, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

DÖRT YILLIK REJİME GÖRE

1955 Güz Dönemi

Fen Kolu

Fizik Soruları

Soru 1 — Dinamiğin temel prensibini (kuvvet ile ivme arasındaki bağıntıyı) açıklayınız.

Soru 2 — Transformator nedir? Dönüşüm oranı nedir? Nerelerde ve ne için kullanılır?

Soru 3 — Bir adam yatay bir yol üzerinde duran arabayı, yatayla $\alpha = 30^\circ$ lik bir açı yapan $F = 35 \text{ kg}$ lık kuvvetle iterek hareket ettiriyor. Araba bu yatay yol üzerinde 1 km yol gittiğine göre, işi hesaplayınız, şekli çiziniz.

$$\left(\cos 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}, \sin 30^\circ = \frac{1}{2} \right)$$

Soru 4 — Ekvatörde bir cismin yerle birlikte dönmelerinden meydana gelen merkezkaç ivmenin değerini bulunuz. (Yerin yarıçapı 6370 km alınacaktır.)

Soru 5 — Bir cisim serbest olarak düşüyor. Yolunun bir A noktasındaki hızı $v_1 = 30 \text{ m/sn}$, bir B noktasındaki hızı $v_2 = 50 \text{ m/sn}$ dir. AB yüksekliğini bulunuz. ($g = 980 \text{ cm/sn}^2$.)

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 20,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — 20,
Soru 4 — 20,
Soru 5 — 20.

N O T:

İmtihan kâğıdına konacak not, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilir.

İNTİKAL

1955 Yaz Dönemi

Fen Kolu

Fizik Soruları

Soru 1 — Düzgün dairesel dönme hareketinde ivmeyi bulunuz. Merkezkaç kuvveti ifade ediniz.

Soru 2 — Basit sarkacın periyot ifadesini bulunuz. Basit sarkaç kanunlarını yazınız.

Soru 3 — Kesitinin yüzölçümü 10 cm^2 olan ve üzerinde 500 sarım bulunan bir makaranın uçları bir miliampermetreye bağlanmıştır. Miliampermetrenin toplam direnci 100 ohmdur. Bu makara, eksenine paralel 10.000 gaus'luk bir magnetik alan içindedir. Bu magnetik alanın şiddeti, yarım saniyede sıfır oluyor:

a) Husule gelen indüksiyon elektromotor kuvvetini;

b) Devreden geçen akım şiddetini bulunuz.

Soru 4 — Yarıçapı 2 m olan bir konkav aynanın eksenine dikey ve yüzü konkav aynaya doğru olmak üzere bir düz ayna tutuluyor. Bu iki ayna arasında ve konkav aynadan 1,5 m uzağa 4 cm boyunda bir AB cismi konuluyor. Bu cisimden çıkan ışınlar önce konkav aynadan, sonra düzlem aynadan yansıyor, AB cisminin bulunduğu yerde A'B' görüntüsü teşekkül ediyor. Düzlem aynanın yerini ve görüntünün boyunu bulunuz; görüntüyü çiziniz.

Soru 5 — Bir mermi $V_0 = 500 \text{ m/sn}$ hız ile, düşey olarak yukarıya atılıyor. Mermi'nin en yüksek noktaya çıkış zamanı nedir? Mermi hangi yüksekliğe kadar çıkabilir? (Havanın direnci yok farz edilecektir. $g = 980 \text{ cm/sn}^2$.)

(Problemlerin çözümüne esas olan bilgiler ve şekiller çözümlerle birlikte verilmelidir.)

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 20,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — a) 15, b) 5,
Soru 4 — 20,
Soru 5 — 20.

N O T:

Kâğıdın yukarıdaki not hanesine, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

İNTİKAL

1955 Güz Dönemi

Fen Kolu

Fizik Soruları

Soru 1 — Dinamiğin temel prensibini (kuvvet ile ivme arasındaki bağıntıyı) açıklayınız.

Soru 2 — Transformator nedir? Dönüşüm oranı nedir? Nerelerde ve ne için kullanılır?

Soru 3 — Bir adam yatay bir yol üzerinde duran arabayı, yatayla $\alpha = 30^\circ$ lik bir açı yapan $F = 35 \text{ kg}$ lık kuvvetle iterek hareket ettiriyor. Araba bu yatay yol üzerinde 1 km yol gittiğine göre, işi hesaplayınız, şekli çiziniz.

reket ettiriyor. Araba bu yatay yol üzerinde 1 km yol gittiğine göre, işi hesaplayınız. Şekli çiziniz.

$$\left(\cos 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}, \sin 30^\circ = \frac{1}{2} \right)$$

Soru 4 — Konstantandan helis şeklinde sarılsı bir telin uzunluğu $l = 12 \text{ m}$, kesidi $S = \frac{1}{4} \text{ mm}^2$, öz direnci: $Q = 50 \cdot 10^{-6} \text{ ohm.cm}$

dir. Bu tel, sıcaklığı 10°C ta olan 1 litre su içine konuluyor. Telin iki ucuna 120 volt'luk bir gerilim tatbik edildiğine göre, bu su ne kadar zamanda kaynamağa başlar? (Kaynama noktası 100°C alınacaktır.)

Soru 5 — Bir cisim serbest olarak düşüyor. Yolunun bir A noktasındaki hızı $v_1 = 30 \text{ m/sn}$, bir B noktasındaki hızı $v_2 = 50 \text{ m/sn}$ dir. AB yüksekliğini bulunuz. ($g = 980 \text{ cm/sn}^2$.)

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 20,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — 20,
Soru 4 — 20,
Soru 5 — 20.

N O T:

İmtihan kâğıdına konacak not, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilir.

DEVLET LİSE İMTİHANI

1955 Yaz Dönemi

Azınlık ve Yabancı Okulları

Sosyoloji Soruları

Soru 1 — Ahlâk olaylarının sosyal bir karakteri olup olmadığını, bir iki misal vermek suretiyle açıklayınız ve ahlâk olaylarıyla hukuk olayları arasındaki farkı gösteriniz.

Soru 2 — Kredi nedir? Kredinin modern ekonomideki rolünü ve bankaların yaptığı işleri anlatınız. Türkiye'deki belibaşlı bankaları sayınız.

Soru 3 — Sosyoloji dersinin size ne gibi bilgiler kazandırdığını misallerle açıklayınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Dört.

1955 Güz Dönemi

Azınlık ve Yabancı Okulları

Sosyoloji Soruları

Soru 1 — İkel cemiyetlerdeki din hayatı ile ilerlemiş cemiyetlerdeki din hayatına çizgileriyle mukayese ediniz.

Soru 2 — Cumhuriyetin ilânından sonra

Türk kadınının sosyal durumundaki gelişme-yi açıklayınız.

Soru 3 — Endüstrileşmenin, sosyal hayatın çeşitli cepheleeri üzerindeki tesirlerini misallerle izah ediniz.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Dört.

DEVLET OLGUNLUK İMTİHANININ BİR DERSİNDEN SORUMLU OLARAK 1954-1955 DERS YILINDA ÜNİVERSİTE VE YÜKSEK OKULLARA DEVAMLARINA MÜSAADE EDİLENLERE MAHSUS DEVLET LİSE İMTİHANI YAZILI BÖLÜMÜ

Türkçe - Kompozisyon Konusu

«Aydın bir vatandaş» sözünden ne anlıyorsunuz?

EDEBİYAT KOLU

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI SORULARI

Vaktiyle kitaplar karıştırdım; hayat hakkında, filozofların ne dediklerini anlamak istedim. Bir kısmı her şeyi kara görüyordu: «Mademki hepimiz bir sifra varacağız, dünyadaki muvakkat ömür esnasında neşe ve saadete yer bulunmaz» diyorlardı. Başka kitaplar okudum; bunları daha akıllı adamlar yazmışlardı. Diyordular ki: «Mademki sonu nasil olsa sıfırdır, bari yaşadığımız müddetçe şen ve şatır olalım.» Ben, kendi karakterim itibarıyla, ikinci hayat telâkkisini tercih ediyordum. Fakat şu kayıtlar içinde: Bütün insanlığın varlığını kendi şahıslarında gören adamlar bedbahtlardır. Besbelli ki her adam fert sıfatıyla mahvolacaktır. Herhangi bir şahsın, yaşadıkça memnun ve mesut olması lâzım gelen şey, kendisi için değil, kendisinden sonra gelecekler için çalışmaktır. Mâkul bir adam ancak bu suretle hareket edebilir. Hayat'ta tam zevk ve saadet, ancak gelecek nesillerin varlığı, şerefi, saadeti için çalışmakta bulunabilir. Bir insan böyle hareket ederken: «Benden sonra gelecekler acaba böyle bir ruhla çalıştığını fark edecekler mi?» diye bile düşünmemelidir. Hattâ en mesut olanlar, hizmetlerinin bütün nesillerce meçhul kalmasını tercih edecek karakterde bulunanlardır. ATATÜRK'ten

Soru 1 — a) Bu konuşmada kaç türlü hayat görüşü karşılaştırılmıştır? Atatürk, bunlardan hangisini tercih ediyor? Tercih ettiği görüşü tamamlarken onun neler düşündüğünü kendi ifadenizle yazınız.

b) Bu konuşmada geçen vecize değerindeki cümleleri yazınız. Bunlardan hangisi özgeci (diğerkâm) insanların görüşlerini en iyi ifade etmektedir?

c) Şu sözleri, metindeki yerlerine göre, açıklayınız: Filozoflar, her şeyi kara görmek, hayat telâkkisi, mâkul bir adam, karakter.

Soru 2 — Şu sözleri Atatürk'ün düşüncelerine yaklaşıma dereceleri bakımından inceleyip farklarını münakaşa ediniz:

a) Bakı kalan bu kubbede bir hoş sadâyımış. (Bakı)

b) Zahmetin, hizmetin ve fazlın için Koyar elbet vatan, bu hasta nine, Bir sıcak buse terli nasiyene! (Tevfik Fikret)

c) Varsın bulunmasın bilecek nam ü şanın. (Tevfik Fikret)

(fazl: Üstünlük, nine: Anne, nasiye: Alın)

Soru 3 — Şu konulardan bir tanesi hakkında düşündüklerinizi yazınız:

a) Okuduğumuz kitapların, hayat görüşümüzdeki tesirleri neler olabilir?

b) Okurken aynı zamanda tenkid edebilmeliyiz.

c) «Yı kitapları okumak, geçmiş yüzyılların en dürüst insanlarıyla konuşmak demektir.»

Soru 4 — Tesirinde kaldığımız bir eser: (Türk veya Batı edebiyatından) kısaca tanımlayınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 30,
Soru 2 — 20,
Soru 3 — 30,
Soru 4 — 20.

N O T:

Kâğıdın yukarıdaki not hanesine, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilecek netice yazılır.

EDEBİYAT KOLU FELSEFE SORULARI

SOSYOLOJİ:

Soru 1 — Sosyal olayları psikolojik ve biyolojik olaylardan ayıran vasıfların neler olduğunu, misaller vererek, açıklayınız.

Soru 2 — Eski devlet anlayışı ile bugünkü devlet anlayışı arasındaki farkları açıklayınız.

MANTIK:

Soru 3 — Tarihi olayları incelerken ne gibi belgelerden faydalanırız?

Soru 4 — Hipotez ile teori arasındaki farkı birer misalle açıklayınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — İki.

FEN KOLU FELSEFE SORULARI

SOSYOLOJİ:

Soru 1 — Bir topluluğun, millet olabilmesi için ne gibi vasıfları taşıması gerekir?

Soru 2 — Sosyolojik görüşe göre dini tarif ediniz.

MANTIK:

Soru 3 — Dedüksiyon ve endüksiyonu tarif ve birer misalle izah ediniz.

Soru 4 — Matematikteki tariflerle tabiat bilimlerindeki tarifler arasında ne fark vardır?

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Dört,
Soru 2 — İki,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — İki.

EDEBİYAT KOLU TARİH SORULARI

Soru 1 — Zitvatorok ve Karlofça Antlaşmalarının:

a) Ne zaman, hangi devletler arasında ve hangi savaşlardan sonra imzalandığını;

b) Belirli hükümlerini;

c) Osmanlı tarihi bakımından taşıdıkları önemi yazınız.

Soru 2 — Üçüncü Selim ve İkinci Mahmut devirlerinde muhtelif sahalarda girişilen ıslâhat hareketlerini ve bu teşebbüsleri gerektiren sebepleri yazınız.

Soru 3 — Avrupa'da dini reformun sebeplerini, ana hatlarıyla izah ediniz.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Dört,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Üç.

FEN KOLU TARİH SORULARI

Soru 1 — Coğrafi keşiflerin siyasi, ekonomik ve sosyal sonuçlarını açıklayınız.

Soru 2 — On altıncı yüzyıl Osmanlı Devletinin ordu teşkilâtı ve bununla ilgili olarak toprak rejimi hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 3 — Yeni Türk harflerinin ne zaman kabul edildiğini ve kültür sahamıza olan tesirlerini, ana hatlarıyla açıklayınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — Dört.

EDEBİYAT KOLU MATEMATİK SORULARI

Soru 1 — $x^2 - 2x + 3$ fonksiyonu $x^2 - 6x + 5$

nunun değişimini inceleyerek grafiğini çiziniz ve $x = 3$ noktasındaki teğetin denklemini yazınız.

Soru 2 — $y = -x^2 + ax + b$ fonksiyonu veriliyor:

1) a ve b yi o suretle tayin ediniz ki, bu fonksiyonun $x = 3$ için 4 e eşit bir maksimumu olsun.

2) a ve b için bulunan değerler yerlerine konularak elde olunan fonksiyonun gösterdiği eğri ile $y = -x + 5$ doğrusu arasındaki kapalı alanı hesabediniz.

Soru 3 —

1) A(3, 0) noktasında x eksenine değen ve B(5, 6) noktasından geçen dairenin denklemini yazınız.

2) Bu dairenin B noktasındaki teğetin x eksenini kestiği C noktasının koordinatlarını bulunuz. C noktasıyla daire merkezini birleştiren doğru, AB kirişini H noktasında kestiğine göre, $AC^2 = CO \cdot CH$ olduğunu gösteriniz.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 40,
Soru 2 — 30,
Soru 3 — 30.
N O T:

Kâğıdın yukarıdaki not hanesine, cevaplara verilecek notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

FEN KOLU MATEMATİK SORULARI

$x^2 - 2x - 3$ fonksiyonu x

veriliyor:

1) Bu fonksiyonun grafiğini çiziniz.

2) $y = m$ doğrusunun bu eğriyi m nin bütün değerleri için daima iki noktada kestiğini gösteriniz. Bu doğrunun eğri ile kesim noktaları, M_1, M_2 olduğuna göre, doğrunun y eksenini kestiği P noktasının M_1, M_2 ye göre harmonik eşleniği olan Q noktasının koordinatlarını, m nin fonksiyonu olarak gösteriniz; ve m nin değişmesi halinde bu noktaların geometrik yerinin denklemini yazınız.

Soru 2 — $x^3 - 9x^2 + (m+4)x + 21 = 0$ denkleminin kökleri bir aritmetik dizi olduğuna göre, m nin ve köklerin değerlerini bulunuz.

Soru 3 — Odakları F, F' olan bir elipsin herhangi bir M noktasındaki teğetin yedei eksenine (küçük eksenine) kestiği nokta P, ve bu noktanın MF, MF' odak ışınları üzerindeki izdüşümleri, sırasıyla, H, H' ile gösterildiğine göre,

1) FH, F'H' doğru parçalarının, asal eksenin (büyük eksenin) yarısı olan (a) ya eşit olduğunu,

2) HH' doğrusunun O merkezinden geçtiğini ispat ediniz.

Soru 4 — Bir elipsin herhangi bir M noktasındaki teğet ve normalinin y eksenini kestiği noktalar T ve N dir. M, T, N den geçen dairenin odaklardan geçtiğini, verilen

$$\frac{x^2}{25} + \frac{y^2}{9} = 1$$

elips üzerinde alınan M(4, -) noktası için ispatlayınız.

Soru 5 — $A+B+C = \pi$ olduğuna göre,

$$\frac{\sin A + \sin B - \sin C}{\sin A + \sin B + \sin C} = \frac{A}{2} \cdot \frac{B}{2}$$

esitliğini sağlayınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 25,
Soru 2 — 15,
Soru 3 — 30,
Soru 4 — 15,
Soru 5 — 15.

N O T:

Kâğıdın köşesindeki not hanesine, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

EDEBİYAT KOLU BİYOLOJİ SORULARI

Soru 1 — Omurgasız hayvanlarda vücudun korunmasına ve destekliğine yarayan oluşlar nelerdir?

Soru 2 — Hayvanlar âleminde parazitlik hakkında genel bilgi veriniz.

Soru 3 — Eklem bacaklılardan böceklerde kan dolaşımını çizerek anlatın.

Soru 4 — Halkalı solucanlarda sinir sistemini çizerek anlatın.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — Üç,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — İki.

FEN KOLU JEOLJİ SORULARI

Soru 1 — Deniz çökeltmelerinden kıyı çökeltmeleri ve lügünler hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 2 — Petrol ve oluşu hakkında bildiklerinizi yazınız.

Soru 3 — Fasiyes nasıl bir tabakalaşma şeklidir? Bildiklerinizi anlatın.

Soru 4 — Paleozoik (Birinci zaman) omurgalı hayvanlarını anlatınız.

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — Üç,
Soru 2 — İki,
Soru 3 — İki,
Soru 4 — Üç.

FEN KOLU FİZİK SORULARI

Soru 1 — Eğik düzlem üzerinde sürtünme kayan cismin hareketi nasıl bir hareketir? İvmeyi bulunuz; hız ve yol ifadelerini yazınız.

Soru 2 — Katot ışınları nasıl elde edilir? Mahiyeti nedir? Özellikleri nelerdir?

Soru 3 — Saatte 36 km hızla giden bir tren, frenlenmek suretiyle ve düzgün azalan hareketle, 100 m yol aldıktan sonra duruyor. Tren duruncaya kadar geçen zamanı bulunuz.

Soru 4 — Bir top mermisi, yatayla $\alpha = 30^\circ$ lik bir açı yapmak üzere, $V_0 = 400$ m/s

hızı ile yukarıya doğru atılıyor. Bu mermi, atıldıktan 2 saniye sonra nerede bulunur?

$$\frac{m}{\sin^2} = \frac{1}{2} \cdot \frac{3}{2}$$

($g=9.8$, $\sin 30^\circ = \frac{1}{2}$, $\cos 30^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2}$)

Soru 5 — Bir renkli küçük bir S ışık kaynağı, bu kaynaktan eşit uzaklıkta bulunan S_1 ve S_2 aralıklarına ışık gönderiyor.

aralıklar arasındaki uzaklık $S_1S_2 = 1$ mm dir. Bu aralıklardan 1 m uzağa ve aralıklar yüzeyine paralel olarak konulan ekran üzerinde girişim saçakları elde ediliyor. (Young deneyi.) İki aydın çizgi arası $x = 0.6$ mm ol-
duğuna göre, kullanılan ışığın dalga boyu nedir?

(Problemlerin çözümüne esas olan bilgiler ve şekiller çözümlerle birlikte verilmelidir.)

Sorulara verilecek notlar:

- Soru 1 — 20,
Soru 2 — 15,
Soru 3 — 25,
Soru 4 — 20,
Soru 5 — 20.

N O T:

Kâğıdın yukarıdaki not hanesine, cevaplara verilen notlar toplamının 10'a bölünmesiyle elde edilen netice yazılır.

T. C. BAŞVEKÂLET

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Karar Sayısı:

4

5675

KARARNAME SURETİ

9/6/1941 tarihli ve 2/15923 sayılı Kararname ile meriyete konulan «439 sayılı Orta Tedrisat Öğretmenleri Kanununun 7. maddesi mucibince imtihanla öğretmen olmak isteyenler hakkındaki talimatname»nin 25/5/1953 tarihli ve 4/806 sayılı kararname ile tadil edilen 2. maddesinin «E» fıkrasının ilişik şekilde değiştirilmesi; Maarif Vekâletinin 21/7/1955 tarihli ve 32.3.11-2010 sayılı yazısı üzerine, İcra Vekilleri Heyetince 15/8/1955 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR C. BAYAR

Devlet Vekili
Başvekil Yardımcısı
F. Köprülü

Devlet Vekili
Dr. M. Sarol

Devlet Vekili
F. R. Zorlu

Adliye Vekili
O. Ş. Çiçekdağ

Millî Müdafaa Vekili
E. Menderes

Dahiliye Vekili
Dr. Namık Gedik

Hariciye Vekâleti V.
F. R. Zorlu

Maliye Vekili
H. Polatkan

Maarif Vekili
C. Yardımcı

Nafia Vekili
K. Zeytinoglu

İktisadi ve Ticaret Vekili
S. Yivreci

Sih. ve İç. Mu. Vekili Güm. ve İnh. Vekili
Dr. B. Uz

E. Kalafat

Ziraat Vekili
N. Ökmen

Münakalat Vekili
M. Çavuşoğlu

Çalışma Vekili
H. Erkmen

İşletmeler Vekili
S. Ağaoğlu

SURET

439 sayılı Orta Tedrisat Öğretmenleri Kanununun 7 nci maddesi mucibince imtihanla öğretmen olmak isteyenler hakkındaki

talimatnamenin 2 nci maddesinin «E» fıkrasının değiştirilmesine dair talimatname.

Madde: 1 — 439 sayılı Orta Tedrisat Öğretmenleri Kanununun 7 nci maddesi mucibince imtihanla öğretmen olmak isteyenler hakkındaki talimatnamenin 25/5/1953 tarihli ve 4/806 sayılı kararname ile taidil edilen 2 nci maddesinin «E» fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde: 2 — «E»

Resmî liselerden veya resmî liselere muadil oldukları Maarif Vekâletince kabul edilmiş olan hususî Türk veya yabancı liselerden mezun olmaları yahut da 5-6 yıllık öğretmen okulu diplomasını haiz bulunmaları lazımdır. Öğretmen okulu mezunlarının en az iki yıl ilkokullarda başarı ile öğretmenlik yapmaları şarttır. Güzel Sanatlar Akademisi orta kısım Resim Bölümünden mezun olanlar Resim-İş Öğretmen Muavinliği Ehliyetname imtihanına alınır.

Madde: 2 — Bu talimatname neşri tarihinde mer'iyete girer.

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 6149/2-13469
12/9/1955
ÖZET:
İmtihanla orta öğretim öğretmenlik olmak isteyenler h.

4080

Orta öğretim okullarına imtihanla öğretmen olmak isteyenler hakkındaki Talimatnamenin 2. maddesinin «E» fıkrasının değiştirilmesine dair İcra Vekilleri Heyeti Kararnamesinin sureti aynen yukarıda gösterilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.
Maarif Vekili y.
O. F. Verimer

MAARİF MÜDÜRLÜKLERİNE VE MAARİF MEMURLUKLARINA

1 — İLK ÖĞRETİM GAZETESİ'nin 21 inci cildinin abone kayıtlarına başlanmıştır. Bu cildin abone bedeli (4) liradır.

2 — Abone bedellerinin Maarif Memurlukları eliyle toplam mahallî posta veya banka vasıtasıyla [*] T. C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Müdürlüğündeki (3803) No. lu cari hesaba yatırılması ve açık adresli abone listelerinin Maarif Vekâleti Yayım Müdürlüğü; Dergi Bürosu Şefliği GAR-ANKARA adresine gönderilmesi.

3 — Listelerde abonelerin adları, okul adresleri ve bilhassa posta teşkilâtı bulunup bulunmadığının bildirilmesi.

4 — ABONE PARALARININ MUTLAKA YUKARIDA BİLDİRİLEN BANKAYA YOLLANMASINI, HİÇBİR SURETLE DAİRE ADRESİNE PARA GÖNDERİLMEMESİNİ.

5 — Bazı yerlerden yalnız paralar, bazı yerlerden ise sadece listeler yollanmakta; bu hal, abonelerin dergilerini alamamalarına ve dolayısıyla lüzumsuz yazışmalara sebebiyet vermektedir.

Abone kaydında yukarıda belirtilen hususlara dikkat buyurulması bilhassa rica olunur.

[*] T. C. Ziraat Bankası şubelerinden yollanacak paralardan yollama ücreti alınmaz.

YENİ NEŞRİYAT:

MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM No: 25

Maarif Vekâletinin yayımlanmakta olduğu Mesleki ve Teknik Öğretim dergisinin 25 inci sayısı da çıkmıştır. Derginin bu sayısında yer alan yazılar arasında: Tarih Boyunca Resim ve Heykel Sergilerinin Gelişimi; Şapka ve Roplar, Dünyadan Teknik Haberler gibi yazılar bilhassa dikkati çekmektedir. Ayrıca metin dışı bir de ilâve patron verilmektedir. Fiyatı 100 kuruştur.

MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM No: 26

Maarif Vekâletince yayımlanmakta olan Mesleki ve Teknik Öğretim dergisinin bu sefer çıkan 26 nci sayısında yer alan yazılar arasında: (Müstakbel Annelerin Dikkat Edeceği Noktalar, Halılarımızı Koruma ve Temizleme Yolları, Yiyeceklerin Besin Maddelerini Muhafaza Şekilleri) gibi yazılar bilhassa dikkat çekmektedir. Fiyatı 100 kuruştur.

K N U L P

Bugünkü Almanya'nın en önemli yazarlarından biri olan Hermann Hass'in bu güzel eseri, Zahide Gökberg tarafından dilimize çevrilmiş ve Maarif Vekâleti tarafından, dünya edebiyatından tercüme serisi içinde yayımlanarak 110 kuruş fiyatla satışa çıkarılmıştır.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

(Bu dergi 7/10/1955 tarihinde basılmıştır.)

ANKARA — MAARİF BASIMEVİ

MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE HER HAFTA PAZARTESİ GÖNLERİ ÇIKARILIR ZARFESİ GÖNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜSESSELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C. MAARİF VEKÂLETİ TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MAARİF VEKÂLETİ YAYIM MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

CILT: 18

3 EKİM 1955

SAYI: 871

YÖNETMELİKLERİ

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar sayısı: 405.1-271 ÖZET:
Karar tarihi: 12/8/1955 İskenderun Ortaokulunun liseye çevrilmesi h.

Orta Öğretim Umum Müdürlüğünün 29/7/1955 tarih ve 230-5788 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

İskenderun Ortaokulunun 1955-1956 ders yılından itibaren liseye çevrilmesine ve mezûr ders yılında yalnız birinci sınıfının açılması suretiyle faaliyete geçirilmesine ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
24/8/1955
Maarif Vekili
C. Yardımcı

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar sayısı: 405.1-272 ÖZET:
Karar tarihi: 29/7/1955 İstanbul - Çemberlitaş'ta ve Şehremininde 1955-1956 öğretim yılında faaliyete geçmek üzere iki ortaokul açılması h.

Orta Öğretim Umum Müdürlüğünün 21/8/1955 tarih ve 5463 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

İstanbul'da biri Çemberlitaş'ta, diğeri Şehremininde olmak ve 1955-1956 öğretim yılında faaliyete geçmek üzere iki ortaokul açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
25/8/1955
Maarif Vekili
C. Yardımcı

Müdürler Komisyonu Kararı:

Karar sayısı: 405.1-276 ÖZET:
Karar tarihi: 23/8/1955 Yüksek ekonomi ve ticaret okullarının eskiden olduğu gibi Mesleki ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğüne bağlanması h.

Mesleki ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün 22/8/1955 tarihli ve ticaret 451.04-5930 sayılı teklif yazısı incelendi; işin gereği düşünüldü:

Mesleki ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğünün yukarıda tarihiyle numarasi gösterilen yazısıyla vaki teklifi veçhile:

Yüksek ekonomi ve ticaret okullarının eskiden olduğu gibi, Mesleki ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğüne bağlanmasına ve işbu kararımız kopyalarının Mesleki ve Teknik Öğretim Umum Müdürlüğüne görülüp gereğinin yapılmasına karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.
Uygundur.
25/8/1955
Maarif Vekili
C. Yardımcı

Ta'im ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar s.: 405.1-318 ÖZET:
Karar t.: 22/9/1955 İzmir — Tepecik'te 1955-1956 ders yılı başından itibaren bir ortaokul açılması h.

Orta Öğretim Umum Müdürlüğünün 13/Eylül/1955 tarihli ve 6993 sayılı teklif yazısı incelendi. İşin gereği düşünüldü:

İzmir — Tepecik'te 1955-1956 ders yılı başından itibaren bir ortaokul açılmasına ve gereken tescil muamelesi yapılmak üzere işbu kararımız kopyalarının Orta Öğretim Umum Müdürlüğüne görülerek Zatişleri Müdürlüğüne tevdiine karar verildi.

İş, Vekâlet Yüksek Makamının tasdiklerine sunulur.

Uygundur.
22/9/1955
Maarif Vekili y.
K. Yörükoğlu

GENELGELER:

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ Sayı: 616/13922
22/9/1955
ÖZET:
Ders bilgisi yayımlarından aşağıda isimleri yazılı 24 kitap h.

Fahrünnisa Elmalı tarafından yazılan ve Bedri Edis Negriyat Yurdu vasıtasıyla yayımlanan aşağıda adları ve fiyatları yazılı eserler incelenmiş; ilkokulların birinci devre öğrencilerine tavsiye edilmeleri uygun görülmüştür.

«Bedri Edis, Posta Kutusu No: 25 — İstanbul» adresinden temin edilebilecek olan bu kitapların ilgililere duyurulmasını rica ederim.

Maarif Vekili y.
K. Yörükoğlu

Kitabın adı:	Fiyatı: Kuruş
Akıllı Tavşan	20
Topal Cıvıvle Kör Palaz	20
Samürün Kuyruğu	20
Tavşanın Mektubu	20
Keklikle Yavrusu ve Fatoş'un Kuzusu	20
Şarkıcı Fare ve Tembel Arı	20
Saksaganla Karga ve Kulaksız	20
Tombul Fare	10
Uçan Kuzu	10
Sarı Cıvıv	10
Farenin Cevizi	10
Kargalar ve Yusuf	10
Beceriksiz Karga	10
Küçük Cıvıv	10
Küçük Arı Vız Vız	10
Minimini Kelebek	10
Ü Ürü Ü...	10
Cingöz Ali	10
Vak Vak Vak	10
Tonton	10
Üç Kuzu	10
Aysecik	10
Tilki ile Tavşan	20
Fare Titik Gölde	10

YAYIM MÜDÜRLÜĞÜ Sayı: 616/13875
21/9/1955
ÖZET:
«Küçük Korsan» adlı eser h.

Nuran Dağlaroğlu tarafından yazılan «Küçük Korsan» adlı eser incelenmiş; ilkokul öğrencilerine tavsiye edilmesi uygun görülmüştür.